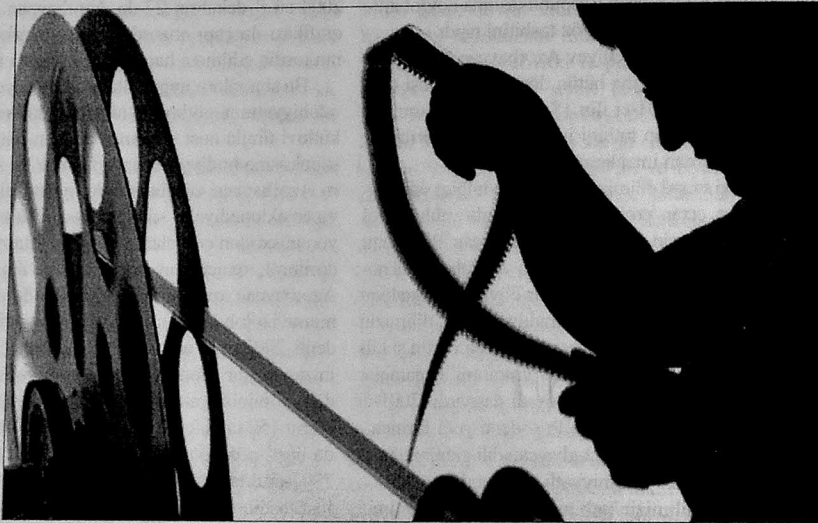

Bir əsrdən çox yaşı olan Azərbaycan kinosu mövcud olduğu illər ərzində heç də az yaradıcılıq uğurları qazanmayıb. "Bibiheybətdə yan-ğın" və "Balaxanıda neft fantanı" xronikal lentləri hələ 1900-cü ildə Parisdə keçirilən ümumdünya sərgisində nümayiş etdirilib.

112 yaşlı kinomuz

Sonrakı illərdə istehsal olunmuş "Mavi dənizin sahilində", "Kəndlilər", "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun", "Uzaq sahillərdə", "Bir cənub şəhərində", "Şərikli çörək", "Uşaqlığın son gecəsi", "Gün keçdi", "İstintaq", "Ad günü", "Babək" bədii, "Sovet Azərbaycanı" sənədli, "Dənizi fəth edənlər" və "Xəzər neftçiləri haqqında dastan" bədii-sənədli filmləri sabiq Sovetlər İttifaqında və bir sıra xarici ölkələrdə uğurla göstərilmiş, bəzi filmlərimiz müxtəlif kino baxışlarının laureatı olmuş, nəinki respublikamızın, həm də sovet kinematografiyasının inkişafında əhəmiyyətli rol oynamışdır.

Ötən onilliklər ərzində kino sənəti sürətlə böyüyüb inkişaf etmişdir. Milli kinomuz ildən-ilə zəngin təcrübə toplamışdır, xalqımızın həyatını və problemlərini əks etdirən

müxtəlif növlərdə və janrlarda xeyli əsər yaradılmışdır.

Mədəniyyətimizə daim yayğı göstərən, milli kinomuzun inkişafı üçün diqqət və köməyini əsirgəməyən ümum-millə lider Heydər Əliyev ölkəmizin mədəni inkişafı sahəsində kino işçilərinin xidmətlərini və Azərbaycanda ilk kinonüjətlərin 1898-ci ildə çəkildiyini nəzərə alaraq 18 dekabr 2000-ci il tarixli Sərəncamı ilə 2 avqust Kino İşçilərinin peşə bayramı - Azərbaycan Kinosu Günü elan etmişdir. Bu əlamətdar hadisə ölkəmizin bütün kino işçiləri tərəfindən böyük sevinc və razılıq hissi ilə qarşılanmışdır. Biz hər il bu peşə bayramını bütün xalqımızla birgə təntənə ilə qeyd edirik.

C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında 1990-cı ilə qədər ildə təqribən 7 bədii film, 20-dən artıq sənədli və elmi-kütləvi film istehsal olunmuşdur. 7-ci və

21-ci Ümumittifaq kinofestivalları (1974, 1988), kino həvəskarlarının 40-cı beynəlxalq festivalı (UNİKA - 78) Bakıda keçirilmişdir.

1994-cü ildə Azərbaycan Dövlət Film fondu yaradılmışdır. Fondada 2000-ə qədər adda Azərbaycan və xarici ölkə studiyalarında istehsal olunmuş bədii, sənədli və cizgi filmlərinin sursətləri, bundan başqa filmlərin ilkin materialları qorunub saxlanılır. Burada həmçinin filmlər, onların yaradıcıları haqqında müxtəlif sənədlər də vardır. Filmfond FİAF-ın - Beynəlxalq Kinoarxivlər Federasiyasının üzvüdür.

Bu, film fonda dünyanın filmotekalanı ilə sıx əlaqə saxlamağa imkan vermişdir. Azərbaycan Dövlət Film fondu nəzdində Kino muzeyi fəaliyyət göstərir. Azərbaycan kinematografiyanın vətəndaşlıq mövqeyindən çıxış edərək ermənilərin Qarabağa təcavüzünü, Qarabağ müharibəsinin mahiyyətini və səbəblərini kinonun geniş imkanları vasitəsilə açıb göstərən "Hücum", "Tələ", "Fəryad", "Haray", "Ağ atlı oğlan", "Ümid", "Qarabağ şikəstəsi", "Hər şey yaxşılaşmağa doğru", "San gəlin", "Ailə" bədii filmlərini yaratmış, özlərinin vətənpərvərlik borcuna sadıq qalaraq ön cəbhədən çoxlu kinomateriallar çəkib göstərmiş, bu mövzuda "Qarabağ düyünü", "Vətən mənə oğul desə", "Naməlum torpaq", "Ulu diyarın harayı", "Qaçqınlar", "Qədirin soruşduğunda" sənədli, "Ana", "Xocalı - əsrin faciəsi", "Həsret", "Ruhum dağlar aşarsa...", "Qan yaddaşı", "Elan olunmuş müharibə", "Azadlıq ordusu", "Sərkərdə" və s. sənədli videofilmlər çəkmişlər.

Bu gün Azərbaycan kinosu müstəqil şəkildə beynəlxalq festivallarda iştirak etməyə başlamış, bir sıra uğurlar qazanaraq xalqımızı layiqli sənət əsərləri ilə sevindirəcəkdir.

● M. MƏMMƏDOV

Ədəbiyyat

1. Kazımzadə, A. Azərbaycan kinosu: 2 cilddə /elmi red. Prof. İ.Rəhimli /A. Kazımzadə.- B.: Nağıl evi, 2003.- C.I.- 239 s.; C.II.-373 s.
2. Kazımzadə, A. Azərbaycan kinosu və müharibə /A. Kazımzadə.- B.: Nağıl evi, 2005.-196s.
3. İsgəndərov, Ö.Rasim Ocaqov və Azərbaycan kino sənəti /Ö.İsgəndərov //Mədəni-Maarif.- 2005.-№ 10.- S. 7-8.
4. Азербайджанское кино в контексте культуры / под ред. П.Г.Абдуллаева.- Б., 1995.- 128 с.

